

מי שעתיד ללקוט תאנים למי שכבר לקט אותם כלומר עמוז ומואב עדין לא ליקטו התאנים כי עדין לא יצא מהם רות ונעמה על כן ניצלו לצורך מה שעתיד לצאת מהם, מה שאין כן מדין שכבר יצאו מהם כל הצדיקים שהיו צריכים לצאת מהם ואין בהם יותר תועלת.

אָמַר לִיהוָה רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵף עַל גַּב דְּכַבֵּר לְקִיט לֹזֶן, שְׂבָחָא אִיהוּ שאל אותו רבי אלעזר והלא אע"פ שכבר נלקטו ניצוצות הקדושה מקליפת מדין הרי עדין יש בהם שבח יותר מרשימו של הקדושה שמשביח אותם. **אָמַר לִיהוָה, מֵאֵן דְּלֹא לְקַט תְּאֵנִי, נָטִיר תְּאֵנָה תְּדִיר, דְּלֹא יְהִיא בָּהּ פְּגָם, בְּגִין תְּאֵנִי דְּזְמִינַת לְאַיִתָּאָהּ. פִּיזֵן דְּלְקִיט תְּאֵנִי, שְׂבִיב לָהּ לְתֵאנָה, וְתוּ לָא נָטִיר לָהּ** השיב לו רשב"י מי שלא לקט עדין את התאנים שומר את התאנה תמיד כדי שלא תפגם כי עדין צריך לה לתאנים שתביא אחר כך, אבל מי שכבר לקט התאנים מהעץ עוזב את התאנה ולא שומר לה עוד.

מדין החטיאו את ישראל ונלקטו מהם הניצוצות ולכן ראויים הם לשריפה

כַּךְ מוֹאָב, דְּזְמִינָא לְאַיִתָּאָהּ אֵינֹזֵן תְּאֵנִי, נָטִיר לִיהוָה קְדָשָׁא בְּרִידָהּ הוּא, דְּכִתִּיב כך מואב כיון שהיו צריכים להביא עדין את התאנים היינו את רות ונעמה שמר הקב"ה אותם כמו אותו ששומר את גוף האילן כל זמן שצריך לתאנים שיבואו אח"כ ולכן אמר **אֵל תִּצַּר אֶת מוֹאָב. מְדִין דְּקָא יְהִיבַת תְּאֵנִי, וְאַלְקִיטוּ לֹזֶן, כְּתִיב** מה שאין כן מדין שכבר ליקט מהם את כל מה שצריך הוא כמו התאנה שליקטו ממנה את כל התאנים ואין צריך

לה עוד שאין שומרים אותה יותר ולכן אמר (במדבר כה) **צָרוּר אֶת הַמְּדִינִים.**
דָּהָא מְכָאן וּלְהִלָּאָה, תִּיאָנָה דָּא לָא זְמִינָת לְאִיתָאָה
פִּירִין, וּבְגִין כֶּךָ אֶתְחַזִּית לְיִקִּירַת אִשָּׁא כי מכאן ואילך אינם
 ראויים להביא עוד ניצוצות קדושה והם כתאנה יבשה שכבר אינה ראויה להביא עוד תאנים
 ועל כן ראויים הם לשריפה על מה שהחטיאו לישראל בעריות.

מואב ניצלו מהעונש למרות שהם קראו לבלעם שיקלל את ישראל

פִּתַּח וְאָמַר, (במדבר כב) **וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל זִקְנֵי מְדִיָּן** עתה ילחכו
 הקהל את כל סביבותינו **וְגו', מוֹאָב אֵינּוֹן שְׂאֵרֵי** מואב הוא שפתח
 בענין ודיבר אל זקני מדין שיביאו את בלעם לקלל את ישראל, **וּבְגִין אֵינּוֹן**
תִּיאָנִי, דְּזְמִין מוֹאָב לְאַפְקָא לְעֵלְמָא, אִשְׁתְּזִיבוּ מֵעוֹנְשָׁא
 ובכל אופן בשביל אותם התאנים ניצוצות הקדושה שעתיד מואב להביא לעולם לכן ניצלו
 מהעונש.

רבי אלעזר רצה לראות את חמיו

רְבִי אֶלְעָזָר בְּעָא לְמִיחְמֵי לְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
לְקוֹנִיָּא חָמוּי רבי אלעזר רצה לראות את רבי יוסי בן לקוניא חמיו. **וְהוּוּ**
אֲזִלִּי רְבִי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי (ד"א לא גרסינן וְרַבִּי חֲמִיא) **בְּהַדְּיָה** והיו
 הולכים איתו רבי אבא ורבי יוסי, **אֲזִלוּ בְּאַרְחָא, וְהוּוּ אֲמַרֵי מְלִי**

דְּאוֹרֵייתָא כָּל הַהוּא אֶרְחָא הִלְכוּ בְּדֶרֶךְ וְהָיוּ מְדַבְּרִים כָּל הַדֶּרֶךְ דְּבַרֵי

תורה.

שני הצייויים למואב ועמון נראים שווים שאין ביניהם הבדל

אָמַר רַבִּי אֲבָא, מַאי דְּכִתִּיב שָׁאֵל רַבִּי אֲבָא מַהוּ שְׁכַתוּב, וַיֹּאמֶר

יְהוָה אֵלַי אֵל תַּעַר אֶת מוֹאָב וְאֵל תִּתְּנָר בִּם

מִלְחָמָה וְגו', וְכִתִּיב (דברים ב) וְקִרְבַּת מוֹל בְּנֵי עַמּוֹן אֵל תְּצוֹרֵם

וְאֵל תִּתְּנָר בִּם מִלְחָמָה וְגו', מִלָּה דָּא כְּמִלָּה דָּא, מַה הֶפְרֵשׁ בֵּין

דָּא לְדָא, אֶלְא אֶתְחִזִּי דְשִׁקוּלֵי הוּוּ. שני הצייויים גם למואב וגם

לעמון הם אותו דבר שלא לצור אותם ולא להתגרות בם מלחמה ומה ההבדל ביניהם והרי

הם נראים שווים וְתִנְיִנָן, כִּד הוּוּ מִקְרָבֵי לְגַבֵּי בְנֵי מוֹאָב, הוּוּ

יִשְׂרָאֵל אֶתְחִזִּין לְגַבֵּייהוּ בְּכָל מָאֲנֵי קְרָבָא, (ולא ס"א ל"ג)

כְּדַבְּעוּ אֶתְגְרִיין בְּהוּוּ וּבְכָל אֹפֶן שֵׁנִינוּ שְׁכַאשֵׁר הִתְקַרְבוּ יִשְׂרָאֵל לְמוֹאָב הֵם

נִרְאוּ אֵלֵיהֶם בְּכָלֵי מִלְחָמָה כְּאִילוּ בָאִים לְהִתְגַּרְוֹת בְּהֵם. וְלְגַבֵּי בְנֵי עַמּוֹן, הוּוּ

יִשְׂרָאֵל מִתְעַטְפֵי בְּעַטוּפֵייהוּ, וְלָא אֶתְחִזִּי מָאֲנֵי קְרָבָא

כְּלָל וְאִילוּ כְּשִׁקְרָבוּ אֶצֶל עַמּוֹן לֹא נִרְאוּ כְּלָל עִם כְּלֵי מִלְחָמָה אֵלָא הָיוּ מִתְעַטְפִים

בְּבִגְדֵיהֶם כְּהַרְגֵלָם בְּלֹא הִכְנָה לְקַרְבֵּי. וְקִרְאָן מוֹכְחָן בְּשִׁקוּלָא דָּא כְּדָא

ואילו בפסוקים נראה שהצייווי הוא שקול ושווה ביניהם.

מידה כנגד מידה הבכורה פרסמה שהבן מהאב ולכן נראו ישראל מולם
למלחמה, והצעירה כיסתה הדבר ולכן אל תתגר בם מלחמה

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדַאי הֵכִי הוּא השיב לו רבי אלעזר ודאי כך הוא

שאצל עמון היו צריכים שלא להתגרות כלל מה שאין כן אצל מואב שיכלו

להראות מולם בכלי מלחמה. **וְתַנִּינָן, דִּדְא דְהוֹת הֲצִיפָא, וְאִמְרַת**

מוֹאָב, דְּכָתִיב ולמדנו שהיתה אימו של מואב חצופה אחר שנתעברה מאביה לוט

קראה לו על שם שבא מאביה מואב כמו שכתוב, (בראשית יט) **וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ**

מוֹאָב. אֶת־חֲזוֹן יִשְׂרָאֵל הֲצִיפוֹ לְגַבִּייהוּ, כְּמָה דְאִיְהִי

הוֹת הֲצִיפָא, דְאִמְרַת מוֹאָב, מֵאֵב הוּהוּ בְרָא דְא לכן היו

ישראל עומדים בחוצפה מולם בכלי מלחמה כמו שהיא היתה חצופה וקראה לו מואב לומר

מאבי היה הבן הזה. **אָבֵל זְעֵרְתָא, דְאִמְרַת בֶּן עַמִּי, וְכַסִּיאת**

אֲרַחָהָא, יִשְׂרָאֵל הוּוּ מְכַסִּיין אֲרַחֲיִיהוּ לְגַבִּייהוּ אבל הבת

הקטנה של לוט שכיסתה את דרכה ולא פרסמה ולכן קראה לו עמון בן עמי לכן גם ישראל

היו מכסים דרכם אצלם, **מְעֵטְפִי עֲטוּפָא בְטִלִית, וְאֶת־חֲזוֹן**

קַמִּייהוּ כְאֶחֱזִין מַמְשׁ. וְהָא אוֹקְמוּנָהּ ובאו עטופים בטלית ונראו כמו

אחים שלהם ממש, ולכן במואב כתוב אל תתגר בם מלחמה כי התגרות סתמא שאינה

מלחמה היתה מותרת בהם אבל אצל עמון כתוב אל תתגר בם אפילו התגרות סתמא וכבר

ביארוה החברים.